

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

61.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 51-го Юля — 1834 — Wilno. Wtorek. 51-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Юля.

Высочайшимъ указомъ, даннымъ Государственному Совѣту, на Елагиномъ Островѣ, Юля 8-го числа, по случаю кончины Государственного Канцлера, Князя Кочубея, на основаніи IX статьи коренныхъ законовъ Государственного Совѣта, Всемилостивѣйше Повелѣно быть Предсѣдателемъ онаго Дѣйствительному Тайному Совѣтнику *Новосильцову*.

— Калужскій Гражданскій Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Бибиковъ*, переименованъ въ Генераль-Маіоры, съ состояніемъ по Кавалеріи и съ оставленіемъ при прежней должности. (Спб. В.)

— Высочайшею Грамотою 2-го Юля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Владимира 1-й степени Кронштатскій Военный Губернаторъ и Главный Командиръ, Адмиралъ *Рожновъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ 15-го Юля, состоящимъ по Артиллеріи Полковникъ *Облеуховъ 3-й*, уволенъ отъ службы за раню, Генераль-Маіоромъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полного оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года. (Р. Ин.)

— Государь Императоръ, по представленію Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать Академику Императорской Академіи Наукъ *Купферу* и Доктору Медицины *Ввлявскому* — брилліантовые перстни, за поднесеніе Его Императорскому Величеству ихъ сочиненій: первымъ, Путешествіе на Уралъ въ 1828 году, а вторымъ, описаніе естественныхъ и искусственныхъ минеральныхъ водъ. (С. Пг.)

— Сочинитель Панорамы Санктпетербурга, Коллежскій Совѣтникъ *Башуцкій*, имѣвъ счастье всеподданнѣйше поднести экземпляры вышедшихъ частей сей книги Государю Императору и Государынѣ Императрицѣ, удостоился получить отъ Ихъ Императорскихъ Величествъ по брилліантовому перстню. (Спб. В.)

— 3-го числа сего Юля, въ восемь часовъ по полудни, во время сильной грозы, ударомъ молніи зажженъ при С. Петербургской Артиллерійской Лабораторіи сарай, въ коемъ хранилось до 6,000 Конгревовыхъ ракетъ.

Въ это время на часахъ у сего сарая стоялъ рядовой Нейшлотскаго Егерскаго полка 2-й Егерской роты, Ларіонъ Кулибинъ, поступившій на службу 11-го Декабря 1831 года, изъ экономическихъ крестьянъ Вятской Губерніи, Глазовскаго уѣзда, деревни Починки - Кулибинской. Когда весь сарай былъ уже объятъ пламенемъ, и будка часового начала тлѣть, то находившіеся тутъ Генералы и Штабъ-Офицеры, замѣтивъ опасное положеніе рядоваго Кулибина, приказывали ему удалиться: но онъ, отвѣчая имъ: „что можетъ ходить на часахъ только 10 шаговъ, и до смѣны, кѣмъ слѣдуетъ, не сойдетъ съ поста своего“ — дѣйствительно оставался на ономъ съ явною опасностію до тѣхъ поръ, пока не былъ снятъ, по приказанію караульнаго Офицера.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 22 Lipca.

Przez N. a. wyższy Ukaz, do Rady Państwa wydany, na Jeŝagim Ostrowiu, dnia 8go Lipca, z przyczyny śmierci Kanclerza Państwa, Xiążęcia Koczubeja, na ośnwie IX artykułu praw zasadniczych Rady Państwa, Najłaskawiej rozkazano byđ jey Prezydentem Rzeczywistemu Radcy Tajnemu *Nowosilcowu*.

— Kałuzki Gubernator Cywilny, Rzeczywisty Radca Stanu *Bibikow*, mianowany Jenerał-Majorem, mając się liczyć w Kawalerii, z pozostaniem na teraźniejszym urzędzie. (G. S. P.)

Przez N. a. wyższy Dyplomata 2 Lipca Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Włodzimierza 1go stopnia, Kronstadtzki Wojenny Gubernator i Główny Dowódzca Admiral *Rożnow*.

— Przez N. a. wyższy rozkaz dzienny 15 Lipca, uwolniony ze służby, liczący się w Artylleryi Półkownik *Obleuchow 3ci*, z przyczyny rany, Jenerał-Majorem, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia przez Ustawę 6go Grudnia 1827 roku. (R. I.)

— Cesarz Jegomość, po przedstawieniu P. Ministra Narodowego Oświecenia, Najłaskawiej udarować raczył, Akademika Cesarzkiej Akademii Nauk *Kupferra* i Doktora Medycyny *Bielawskiego* — brylantowymi pierścieniami, za ofiarowanie Jego Cesarzkiej Mości dzieł swoich: pierwszego *Podróż do Uralu w 1828 roku*, a drugiego, *Opisanie wód mineralnych naturalnych i sztucznych*. (P. P.)

— Autor Panoramy Sankt-Petersburga, Radca Kollegialny *Baszucki*, który miał szczęście złożyć exemplarze wyszłych na świat części tej księgi Cesarzowi Jegomości i Cesarzowej Jejmości, został od Najjaśniejszych Państwa udarowany brylantowymi pierścieniami. (G. S. P.)

— Dnia 3go teraźniejszego Lipca, o godzinie 8mej z południa, w czasie wielkiej burzy, uderzeniem piorunu zapalona została przy St. Petersburgskim Artyllerycznym laboratorium szopa, w której złożonych było do 6,000 rakiet kongrewskich.

W tym czasie stał na straży przy tej szopie szeregowy Neyszlotskiego strzeleckiego półku 2giej kompanii strzelców *Larion Kulabin*, który wszedł do służby dnia 11 Grudnia 1831 roku, z włościan ekonomicznych Gubernii Wiatskiej Głazowskiego Powiatu, wsi Pocinki-Kulabińskiey. Gdy cała szopa płomieniem już objęta została i tleć zaczynała budka strażowa; w ówczas znajdujący się tu Jenerałowie i Sztab-Oficerowie, postrzegłszy niebezpieczne położenie szeregowego *Kulabina*, kazali mu ustąpić: ale on, odpowiadając im: „iż może chodzić na straży tylko 10 kroków, i do zmiany, przez kogo należy, nie zeydzie ze swego stanowiska“ — w rzeczy samey pozostał na niem z widocznym niebezpieczeństwem do tego czasu, dopóki nie został zdjęty za rozkazem oficera strażowego.

О такомъ похвальномъ поступкѣ рядоваго Кулябина, доказывающемъ, какъ Русскій солдатъ твердъ въ святости своей присяги о обязанностяхъ службы, доведено было до свѣдѣнія Государя Императора, и Его Величество Всемилостивѣйше повелѣть соизволило: Кулябина перевести въ гвардію, и выдать ему единовременно 300 рублей, а поступокъ его публиковать въ газетахъ. (Р. И.)

Указы Правительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Министра Юстиціи, Г. Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что по опредѣленію Правительствующаго Сената о доставленіи изъ Присутственныхъ мѣстъ въ Прокурорскую Камеру подлинныхъ дѣлъ для просмотра, онъ Г. Министръ Юстиціи вносилъ записку въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по положенію Комитета, въ 29 день минувшаго Мая Высочайше повелѣть соизволило, означенное опредѣленіе Правительствующаго Сената привести въ исполненіе. Іюня 26-го дня 1834 года.

Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Министра Финансовъ, что Новороссійскій и Бессарабскій Генераль-Губернаторъ, ходатайствуя объ учрежденіи въ Керчи торговой Компаніи для покупки и продажи Россійскихъ произведеній, отпускаемыхъ за границу, въ отношеніи къ нему Г. Министру изъяснилъ: 1-е) Съ самаго учрежденія Порты и Карантина въ Керчи оказывалась надобность имѣть тамъ запасы хлѣба и другихъ нашихъ произведеній для продажи какъ тѣмъ изъ иностранныхъ кораблей, кои предпочли бы, не выдерживая Карантинной обсерваціи, выгружать свои товары въ ономъ Портѣ и тамъ нагружать Россійскими, такъ и пришедшимъ съ однимъ баластомъ для полученія таковыхъ же грузовъ въ Керчи, а не въ Таганрогѣ. Выгодное положеніе Керчи въ отношеніи Босфора и близость плодородныхъ Губерній, удостоверяли въ успѣхъ такого предпріятія: поелику рейсъ изъ онаго Порты въ Босфоръ такъ прямъ и кратокъ, что суда могутъ нѣсколько разъ въ годъ приходить въ Керчь; каботажъ же Азовскаго моря изъ Ростова, Таганрога, Мариуполя и Бердянска, всегда готовъ привозить въ оный Портъ столько хлѣба и другихъ отечественныхъ произведеній, сколько тамошніе магазины могутъ онаго вмѣстить. 2.) Недостатокъ въ капиталахъ и помѣщеніяхъ, такъ какъ и неразрѣшеніе вопроса о положеніи Азовскаго моря, наиболѣе въ томъ препятствовали. Но когда въ послѣдніе годы много жителей и нѣкоторые торговые дома тамъ водворились; когда удостоверялись, что строиться въ Керчи весьма дешево и отъ постройки, особливо магазиновъ, получаемъ былъ вѣрный доходъ, и наконецъ, когда, по послѣднимъ рѣшительнымъ мѣрамъ Правительства, Азовское море объявлено уже въ 1833 году практическимъ, и отъ того самаго число заграничныхъ судовъ, не желающихъ входить въ оное море, примѣтно начало увеличиваться; то нѣкоторые изъ тамошнихъ и Одесскихъ негоціантовъ и другихъ лицъ начали строить магазины въ значительномъ количествѣ и рѣшились учредить въ Керчи торговую Компанію. По сему ходатайству Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора, входилъ онъ Г. Министръ Финансовъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, который, не находя съ своей стороны препятствій къ утвержденію составляющейся Компаніи, полагалъ дозволить основателямъ оной приступить къ исполненію ихъ предположеній. Сіе положеніе Комитета Его Императорское Величество Высочайше утвердило, о чемъ сообщено ему Г. Министру къ исполненію выпискою изъ журналовъ 15-го и 29-го Мая сего 1834 года. Донося о семъ Правительствующему Сенату для приведенія въ повсемѣстное свѣдѣніе объ учрежденіи въ Керчи торговой Компаніи для покупки и продажи Россійскихъ произведеній, отпускаемыхъ за границу, онъ Г. Министръ Финансовъ приложилъ при семъ рапортѣ списокъ съ проекта, составленнаго ею положенія, въ коемъ изложено порядкомъ внутренняго Компаніи устройства и предметы торговыхъ ея операцій. (Іюня 26-го дня 1834 года.)

Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что Нижегородская Казенная Палата, отъ 3-го Ноября прошлаго 1833 года, донося Департаменту Государственныхъ Имуществъ о послѣдовавшемъ въ Августъ мѣсяцъ того года въ Васильскомъ Городовомъ Магистратѣ рѣшеніи по дѣлу, о порубкѣ лѣса Подгородной слободы мѣщанами въ Юринской дачѣ, которая еще въ Іюнь

О такъ хвалебнымъ поступкѣ szeregowego Kulabina, dowodzącym, jak Ruski żołnierz mocny jest w świętości swej przysięgi na obowiązki służby, doprowadzono zostało do wiadomości CESARZA JEJOMOŚCI; i JEJEGO CESARSKA MOŚĆ NAYŁASKAWIEJ rozkazać raczył Kulabina przenieść do Gwardyi i wydać mu jednorazowie 300 rubli, a postępek ten ogłosić przez gazety. (R. I.)

Указы Рządzącego Senatu.

Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwości, P. Radey Taynego i Kawalera, Dymitra Wasilewicza Daszkowa, że względem postanowienia Rządzącego Senatu o dostawianiu z miejsc urzędowych do Kamery Prokurorskiej w oryginałach dzieł dla przejrzenia, P. Minister Sprawiedliwości wnosił zapiskę do Komitetu PP. Ministrów. JEJEGO CESARSKA MOŚĆ, po postanowieniu Komitetu, w dniu 29 zeszłego Maja NAYWYŻEJ rozkazać raczył: pomienione postanowienie Rządzącego Senatu przywieść do wykonania. (Dnia 26 Czerwca 1834 roku.)

Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że Nowo-Rossyyski i Bessarabski Jenerał-Gubernator, starając się o zawiązanie w Kerczu Kompanii handlowej dla kupowania i sprzedaży Rossyyskich produktów, wysyłanych za granicę, w odniesieniu się do Pana Ministra wyraził: 1) Od założenia portu i kwarantanny w Kerczu okazywała się potrzeba mieć tam zapasy zboża i innych naszych produktów dla przedawania, tak tym z okrętów cudzoziemskich, któreby wołały, nie odbywając kwarantannowej obserwacji, wyładować swe towary w tym porcie i tam ładować Rossyyskimi, jako i przybyłym z samym balastem, dla nabrania takichże ładunków w Kerczu, a nie w Taganrogu. Dogodne położenie Kerczu względnie Bosforu i bliskość żyznych Gubernij, przekonywały o pomyślności takowego przedsięwzięcia; ponieważ droga z tego portu do Bosforu tak jest prosta i krótka, że okręty mogą kilka razy na rok przychodzić do Kerczu; a przybrzeżna żegluga Morza Azowskiego z Rostowa, Taganrogu, Mariupola i Berdiańska, zawsze gotową jest dla przywożenia do tego portu tyle zboża i innych oyczystych płodów, ile tameczne magazyny objąć go mogą. 2) Niedostatek kapitałów i pomieszczenia, tudzież nierozstrzygnięcie pytania o położeniu Morza Azowskiego, największą w tém przeszkodą były. Ale kiedy w ostatnich latach wielu mieszkańców i niektóre domy handlowe tam osiadły; kiedy się przekonali, że budować się w Kerczu, bardzo tanio, i z pobudowania, osobliwie magazynów, otrzymywany był pewny dochód; i nakoniec, kiedy, podług ostatnich stanowczych środków Rządu, Morze Azowskie zostało ogłoszone już w 1833 roku praktycznem, i przez to samo liczba cudzoziemskich okrętów, niechęcych wchodzić na to Morze, widocznie się powiększać zaczęła; przeto niektórzy z tamecznych i Odesskich Negocyantów i innych osób zaczęli budować magazyny w znacznej liczbie i umyśliли zaprowadzić w Kerczu Kompanię handlową. Z powodu tego starania się Nowo-Rossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, wchodził P. Minister Skarbu z przedstawieniem do Komitetu PP. Ministrów, który, nie znajdując ze swojej strony przeszkód do założenia zawiązującej się Kompanii, sądził dozwolić założycielom jej wykonania swoich zamysłów. Postanowienie to Komitetu, JEJEGO CESARSKA MOŚĆ NAYWYŻEJ utwierdzić raczył, o czém udzielono temuż Panu Ministrowi do wykonania przez wypis z protokołów 15go i 29go Maja tego 1834 roku. Donosząc o tém Rządzącemu Senatowi dla przywieżenia do powszechnej wiadomości o założeniu w Kerczu Kompanii handlowej dla skupowania i przedawania produktów Rossyyskich, wysyłanych za granicę P. Minister Skarbu przyłączył do tego raportu kopią projektu ułożonych przez nią urządzeń, w których opisany jest porządek wewnętrzznego Kompanii urządzenia i przedmioty handlowych jej działań. (Dnia 26 Czerwca 1834 roku.)

Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że Niżehorodzka Izba Skarbowa, pod dniem 3 Listopada zeszłego 1833 roku, donosząc Departamentowi majątkow Państwa o zapadłym w miesiącu Sierpniu tego roku w Wasilskim Magistracie mieyskim wyroku w sprawie, o rąbanie lasu przez mieszczan podmieyskiej słobody w Jurińskim obrębie, który jeszcze w miesiącu Czerwcu został oddany w wiedzę miasta Wasila,

мѣсяцъ сдана въ вѣдомство города Василя, испрашиваетъ разрѣшенія: такъ какъ мнѣніемъ Государственнаго Совѣта 29-го Сентября 1832 года на Лѣсное Отдѣленіе не возложено наблюдать за сохраненіемъ городскихъ лѣсовъ, то относить ли къ обязанностямъ онаго Отдѣленія настояніе о правильномъ производствѣ дѣлъ сего рода при мѣстныхъ Лѣсныхъ Чиновникахъ, давать ли заключенія на рѣшенія нижнихъ судебныхъ инстанцій и разсматривать ли въ Казенной Палатѣ приговоры Уголовныхъ Палатъ, обращающія взысканіе въ лѣсной доходъ, или все сіе предоставить Городскому Обществу, и какъ поступить въ отношеніи помянутого дѣла, по которому рѣшеніе Магистрата состоялось послѣ передачи въ городское вѣдомство лѣса? По дѣламъ Министерства Финансовъ значить: по случаю передачи принадлежащихъ удѣлу лѣсовъ въ удѣльное вѣдомство, принято правиломъ, что деньги, кои за самовольныя порубки означенныхъ лѣсовъ окончательно присуждены будутъ ко взысканію, до формальной передачи въ удѣльное вѣдомство лѣса, гдѣ учинена порубка, должны быть обращаемы въ казну, а въ мѣстѣ съ передачею котораго либо удѣльнаго лѣса всѣ относящіяся до онаго дальнѣйшіе иски по нерѣшеннымъ дѣламъ сего рода должны быть предоставлены удѣльному начальству. Онъ Г. Министръ Финансовъ, находя, что за поступленіемъ городскихъ лѣсовъ въ вѣдѣніе города, всякое за ними со стороны казеннаго Лѣснаго Управленія наблюденіе прекращается, и за тѣмъ примѣняясь къ принятому по сдачѣ удѣльныхъ лѣсовъ правилу, полагаетъ, что ходатайство Казенной Палаты о взысканіи попенныхъ и штрафныхъ денегъ за самовольныя порубки въ городскихъ дачахъ должно производиться по такимъ только дѣламъ, кои окончательно рѣшены судебными мѣстами до формальной передачи лѣса въ вѣдѣніе города, а засимъ дальнѣйшіе иски по дѣламъ нерѣшеннымъ надлежитъ предоставить самимъ Градскимъ Обществамъ. (Іюня 28-го дня 1834 года.) (Сен. В.)

О вѣстроеніи Главной Обсерваторіи при С. Петербургской Императорской Академіи Наукъ.
(Окончаніе.)

Пулковъ лежитъ въ имѣніи Царскосельскаго Дворца, къ Югу отъ С. Петербурга, въ 17-ти верстахъ отъ заставы. Дорога, ведущая изъ города въ Царское село, составляетъ совершенно прямую линію до самой подошвы Пулковой горы, и уклоняется потомъ нѣсколько влево; самая же гора возвышается отъ поверхности шоссе на 200 футовъ. Поверхность оной состоитъ изъ глины и представляетъ отменно удобный грунтъ для построенія зданія, коего главнымъ необходимымъ условіемъ есть постоянный горизонтъ. На покатостяхъ оной растутъ лѣсъ, а на самой вершинѣ находятся прекрасно обработанныя поля, садъ и небольшая роща. Земля сія принадлежала до сего времени крестьянамъ деревни Пулковой, но Государь Императоръ объявилъ имъ, что вознаградитъ ихъ съ изыскомъ. Весь участокъ, подаренный Академіи, составляетъ почти 20 десятинъ, и въ самомъ большемъ протяженіи своемъ отъ Сѣвера къ Югу, имѣетъ 315 сажень (2205 Англ. фут.), а отъ Востока къ Западу 226 сажень (1582 Англ. фута). Обсерваторія будетъ находиться почти на самой срединѣ сего пространства, такимъ образомъ, чтобы центръ оной приходился прямо противъ линіи шоссе, и чтобы фасадъ составлялъ съ оною прямой уголъ. Находясь вдали отъ проѣзжей дороги, Обсерваторія будетъ совершенно предохранена отъ поврежденій, могущихъ произойти отъ сотрясенія земли и пыли. Кромѣ сего возвышенное положеніе оной представляетъ еще и ту выгоду, что воздухъ въ семь мѣстъ весьма чистъ, и что туда не доходятъ испаренія мѣстъ низменныхъ и дымъ, носимый всегда надъ Петербургомъ. Однимъ словомъ: лучшаго положенія для Обсерваторіи придумать было не возможно.

Кромѣ сего, отсюда открываются во всѣ стороны прекрасныя и разнообразныя виды: къ Сѣверу представляется столица, къ Югу Царское-Село, Павловскъ и лежащія поблизости оныхъ дачи, къ Востоку Финскій заливъ, Кронштадтъ, Стрѣльна и Ораніенбаумъ, а съ противоположной онымъ стороны утесистыя берега Финляндіи и проч.

Обсерваторія будетъ состоять изъ двухъ частей т. е. изъ зданія для Астрономическихъ наблюденій, или изъ самой Обсерваторіи, и изъ флигелей, въ которыхъ будутъ устроены разные жилые покои, службы и проч. Все вмѣстѣ займетъ отъ В. къ З. 120 сажень, или 840 Англ. фут. Собственно же Обсерваторія будетъ построена въ центрѣ сихъ зданій, въ видѣ креста, имѣющаго по направленію отъ В. къ З. 220 Англ. футовъ, а по направленію Меридіана 175 футовъ. Въ оной будутъ находиться, въ нижнемъ эта-

uprasza o rozwiązanie: ponieważ opinią Rady Państwa 29 Września 1832 roku na Leśny Oddział nie włożono mieć pilności nad zachowaniem lasów mieyskich; przeto czy stosować do obowiązku tego Oddziału dopilnowanie regularnego odbywania dzieł tego rodzaju przy mieyscowych Urzędnikach leśnych, azali czynić wnioski o wyrokach niższych instancyi sądowych i czy rozpatrywać w Izbie Skarbowej wyroki Izby Kryminalnych, obracając uzyskanie w dochód leśny, albo wszystko to zostawić Mieyskiemu Zgromadzeniu, i jak postąpić względnie pomienionej sprawy, w której wyrok Magistratu nastąpił po oddaniu lasu do wiedzy miasta? Z papierów Ministerium Skarbu okazuje się: z okoliczności oddania należących do udziału lasów w zawiadywanie udziałowe, przyjęto za prawidło, że pieniądze, które za samowolne rąbanie oznaczonych lasów ostatecznie przysądzone będą do uzyskania, do formalnego zdania lasu w zawiadowstwo udziałowe, gdzie dopełnione rąbanie, powinny być obracane do Skarbu, a razem ze zdaniem któregokolwiek udziałowego lasu, wszystkie odnoszące się do niego dalsze postanowienia ze spraw tego rodzaju niewyrokowanych powinny być zostawione udziałowej Zwierzchności. P. Minister Skarbu znajduje, że za weyściem lasów mieyskich do wiedzy miasta, wszelki nad niemi ze strony Skarbowej Administracyi Leśney dozór ustaje, a zatem, stosując się do przyjętego względnie zdawania lasów udziałowych prawidła, mniema, że staranie Izby Skarbowej o uzyskanie pniewszczyzny i sztrafów za samowolne rąbanie w lasach mieyskich powinno się czynić w takich tylko sprawach, które ostatecznie są osądzone przez mieysca sądowne przed formalnem zdaniem lasów w zawiadowstwo miasta, a zatem dalsze puszukiwania w sprawach nieosądzonych należy zostawić samym Zgromadzeniom Mieyskim. (Dnia 28 Czerwca 1834 roku.) (G. S.)

О ЗАЛОЖЕНІИ ГЛАВНОГО ОБСЕРВАТОРИУМЪ ПРИ ЦЕАРСКОМУ АКАДЕМІИ НАУКЪ ВЪ САНКТ-ПЕТЕРБУРГѢ.

(Докончаніе.)

Пулковъ лежy въ dobrach Царскосельскаго Паѣцу, ку поѣнocy од St. Petersburga, о 17 вюрст од рогаѣки. Droga, prowadząca do Carskiego-Sioła, stanowi doskonale prostą linią do samey posady Pułkowej góry, i pochyla się potѣm nieco w lewo; sama zaś gora wznosi się od powierzchni szosse na 200 stop. Powierzchnia jej składa się z gliny i daje wyborny grunt dla stawienia budowy, której głównym koniecznym warunkiem jest stałość poziomu. Na pochyłościach jej rośnie las, a na wierzchołku samym są prześlicznie uprawione pola, ogród i nie wielki gaik. Ziemia ta należała do włościан wsi Pułkowej, ale Cesarz Jego mość oświadczył im, że wynagrodzi ich z zyskiem. Cały obręb darowany dla Akademii, ma prawie 20 dzie sięcin, i w mieyscu największej rozciągłości swojej — Północy na Południe, ma 315 sążni (2,205 stop ang.), a ze Wschodu na Zachód 226 sążni (1,582 stop ang.) Obserwatorium będzie się znajdowało na samym śródku tej przestrzeni, w taki sposób, ażeby śródek jego przypadał prosto naprzeciw linii szosse, i żeby fasada stanowiła z nią kąt prosty. Znajdując się daleko od drogi często przejeżdżanej, Obserwatorium będzie zupełnie zabezpieczone od uszkodzeń, mogących wyniknąć od wstrząsania ziemi i pyłu. Oprócz tego wyniosłe jego położenie i tѣ jeszcze daje wygodę, że powietrze w tѣm mieyscu cale jest czyste, i że tam nie dochodzą wyciewy mieysc niskich i dym, unoszący się zawsze ponad Petersburgiem. Słowem, lepszego położenia mieysca dla Obserwatorium obmyśleć niepodobna było.

Oprócz tego, odkrywają się ztąd na wszystkie strony prześliczne i różnokształtne widoki: ku Północy ukazuje się Stolica, ku Południowi Carskie-Sioło, Pawłowski i leżące w bliskości ich wille, ku Wschodowi odnoga Fińska, Kronsztadt, Strelna i Oranienbaum, a z przeciwney im strony skaliste brzegi Finlandyi i t. d.

Obserwatorium będzie się składało z dwóch części, to jest: z gmachu dla postrzeżeń astronomicznych czyli samego obserwatorium i z oficyn, w których urzędzone będą różne pokoje mieszkalne, składy, i t. d. Wszystko razem zajmie od W. do Z. 120 sążni, czyli 840 stop angielskich. Właściwie zaś obserwatorium będzie zbudowane w śródku tych budowli, w kształcie Krzyża, mającego w kierunku ze W. na Z. 220 stop ang., a w kierunku Południka 175 stop. W gmachu tym będą się znajdowały, w dolnym pięttrze: wielka sala dla chowania rzadko u-

жъ: большой залъ для храненія рѣдко употребляющихся инструментовъ и для пріема посѣтителей; 2 меридіанныхъ зала, каждый съ двумя разрѣзами; одинъ залъ съ разрѣзомъ отъ Востока къ Западу: покой для повѣрки часовъ, съ заведеніемъ, для измѣненія хода оныхъ, посредствомъ значительной разности въ температурѣ; залъ Дирекціи, библіотека, покой для ученыхъ собраній и 5 кабинетовъ для отдохновенія и занятій Астрономовъ. Поверхъ сего зданія устроятся 3 башни съ подвижными крышами; средняя изъ оныхъ будетъ имѣть 32 фута въ поперечникъ, а другія двѣ по 20 ф. Башни сїи назначены для инструментовъ, служащихъ къ опредѣленію всѣхъ пунктовъ тверди небесной. Съ Восточной и Западной сторонъ, Обсерваторія соединяется посредствомъ корридоровъ, изъ которыхъ каждый имѣетъ въ дл. 13 саж., съ 4-мя жилыми строеніями. Къ сѣмъ послѣднимъ прилегаютъ дворы и наконецъ флигели, заключающіе въ себѣ хозяйственные заведенія, небольшую кузницу и пр. Къ зданію самой Обсерваторіи принадлежатъ еще симметрически расположенные павильоны, изъ коихъ два опредѣляются для наблюденій кометъ, а другіе два для помѣщенія ручныхъ Геодезическо-Астрономическихъ инструментовъ. Квартиры для Директора, 4-хъ Астрономовъ, 2-хъ Надзирателей, изъ коихъ одинъ механикъ, Секретаря и служителей, будутъ находиться во флигеляхъ. Кроме сего, живущимъ въ зданіяхъ Обсерваторіи, предоставляются особые сады и прочія удобства.

Здѣсь не мѣсто входить въ подробности касательно инструментовъ, требующихся для новой Обсерваторіи. Достаточно сказать, что Академія уже относилась ко многимъ механикамъ, занимающимся работою оныхъ и теперь ожидаетъ только окончательнаго рѣшенія, чрезъ посредство Г-на Струве. Знаменитое Мюнхенское заведеніе Оптическихъ инструментовъ, находившееся нѣкогда подъ надзоромъ Фрауенгофера, а нынѣ состоящее подъ надзоромъ Гг. Уцшнейдера и Мерца, обѣщало уже изготовить для С.-Петербургской главной Обсерваторіи рефракторъ, превосходящій величиною всѣ донныя извѣстные и Коммиссія надѣется, что всѣ прочіе инструменты будутъ не менѣе совершенны.

Государю Императору угодно, чтобы Коммиссія продолжала свои дѣйствія до самаго окончательнаго устроенія Обсерваторіи. Посему главнымъ занятіемъ ея предположено теперь заботиться о томъ, чтобы постройка зданія соответствовала ученому своему предназначенію, предоставляя всѣ прочія строительныя распоряженія на благоусмотрѣніе Архитектора. Въ устроеніи верхней части башенъ, Коммиссія предполагаетъ употребить тотъ же самый механизмъ, который за 9 лѣтъ предъ симъ употребили два изъ Членовъ Коммиссіи: Гг. Парротъ и Струве, для Дерптской Обсерваторіи. Такъ какъ работа сїя относится болѣе до механики нежели до архитектуры, то Коммиссія будетъ наблюдать за оною сама.

Поелику для изготовленія матеріаловъ требуется время, то открытіе Обсерваторіи не прежде можетъ послѣдовать, какъ въ 1838 или 1839 году. Тогда Академія, закрывъ Коммиссію, избиретъ Директора для Обсерваторіи и въ помощь ему еще 4-хъ Астрономовъ, какъ уже выше сего было сказано. Распредѣленіе занятій на Обсерваторіи предоставляется Директору, для того, чтобы всѣ они соответствовали общему плану. Директоръ обязанъ, по истеченіи каждаго года, представлять Академіи журналъ своихъ занятій; Академія же должна въ началѣ каждаго года издавать оный въ свѣтъ, подъ названіемъ: „Annales speculae Imperialis in Academia Caesarea Petropolitana.“ — На содержаніе Обсерваторіи Государю Императору изволилъ ассигновать въ ежегодную выдачу 47,200 рублей. — Штатъ сей возымѣетъ дѣйствіе свое немедленно по окончаніи построекъ.

Такимъ образомъ желанія Академіи исполнились, и притомъ превыше всѣхъ ожиданій ея. Теперь въ числѣ многихъ ученыхъ заведеній своихъ будетъ она имѣть и Обсерваторію, коей основаніе навсегда сохранится въ лѣтописяхъ Россійской Астрономіи; это новый памятникъ Монаршихъ благодѣній и щедротъ, достойный зависти Европы, и имъ не престанетъ гордиться благодарное Отечество наше. (Спб. В.)

Москва, отъ 11-го Іюля.

Сего числа въ 12 часу по полуночи открылся пожаръ въ Семеновской слободѣ, и слѣдуя сильному влеченію вѣтра, пожралъ, въ теченіе нѣсколькихъ часовъ, около 300 деревянныхъ и нѣсколько каменныхъ домовъ, принадлежавшихъ къ Лесфортовской части сей столицы. Большое число мелкихъ фабричныхъ заведеній и, сколько извѣстно, одна довольно значительная бумаготкаческая фабрика, здѣшняго купца Матвѣева-Танинскаго, сдѣлались жертвою пламени. Полага-

жываемыхъ инструментовъ, и для przyjmowania odwiedzających; 2 sale południkowe, każda o dwóch rozcięciach: jedna sala z rozcięciem od Wschodu na Zachód; pokój dla regulowania zegarów, z zakładem, dla zmieniania ich chodu, przez pośrednictwo znaczney różnicy w temperaturze; sala Dyrekcyi, biblioteka, pokój dla uczonych zgromadzeń i 5 gabinetów dla odpoczynku i zatrudnień Astronomów. Na wierzchu tej budowy urządzone będą 3 wieże z ruchomymi dachami; środkowa z nich będzie miała 32 stopy w średnicy, a inne dwie po 20 stop. Wieże te przeznaczone są dla instrumentów, służących do oznaczania wszystkich punktów firmamentu niebieskiego. Ze stron Wschodniej i Zachodniej, obserwatorium łączy się przez pośrednictwo kurytarzów, z których każdy ma 13 sążni długości, z 4ma budowlami mieszkalnemi. Do tych ostatnich przytykają dziedzińce i nakoniec oficyny, zawierające w sobie zaprowadzenia gospodarskie, niewielką kuźnię i t. p. Do budowy samego obserwatorium należą jeszcze symetrycznie rozłożone pawilony; z nich dwa przeznaczone są do obserwacji komet, a drugie dwa dla umieszczenia ręcznych geodezyczno-astronomicznych instrumentów, mieszkania dla Dyrektora, 4rech Astronomów, 2ch Dozorców, z których jeden mechanik, Sekretarza i sług, znajdować się będą w skrzydłach. Prócz tego dla mieszkających w budowach obserwatorium dane będą osobne sady, ogrody i t. d.

Nie jest tu miejsce wchodzić w drobne szczegóły względem instrumentów, potrzebnych dla nowego obserwatorium. Dostateczną jest powiedzieć, że Akademia czyniła już odezwę do wielu Mechaników, zajmujących się ich robotą, i oczekuje teraz tylko ostatecznego rozstrzygnięcia, przez pośrednictwo P. Struve. Sławny w Monachium zakład instrumentów optycznych, który znajdował się niegdyś pod dozorem Fraunhofera a teraz pod dozorem PP. Utzschneidera i Mertza, przyobiecał już wygotować dla St. Petersburgskiego Głównego Obserwatorium refraktor, przechodzący wielkością wszystkimi dotąd znajome, i Kommissya ma nadzieję, że wszystkie inne instrumenty nie mniej będą doskonałe.

Cesarzowi Jegomości podobało się, ażeby Kommissya przedłużała swe działania aż do ostatecznego urządzenia obserwatorium. Dla tego głównem jej zatrudnieniem postanowiono teraz mieć staranie o tѣm, ażeby budowa gmachów odpowiadała uczonemu przeznaczeniu, zostawując wszystkie dalsze rozporządzenia budownicze uwadze Architekta. W urzędzeniu wierzchniej części wież, Kommissya zamierza użyć tenże sam mechanizm, którego przed dziewięcią laty użyli dwaj Członkowie Kommissyi PP. Parrot i Struve, dla obserwatorium Dorpatskiego. Że zaś ta robota więcej odnosi się do mechaniki, niż do architektury, przeto Kommissya sama będzie jej dozorowała.

Gdy dla przygotowania materjałów potrzeba czasu, przeto odkrycie obserwatorium nie pierwem może nastąpić, aż dopiero w 1838 lub 1839 roku. Wtedy Akademia, zamknąwszy Kommissyą, obierze Dyrektora obserwatorium i do pomocy jemu czterech jeszcze Astronomów, jak już wyżej o tѣm było powiedziano. Rozdzielenie zatrudnień w obserwatorium poleca się Dyrektorowi, dla tego, ażeby wszystkie te zatrudnienia zgadzały się z ogólnym planem. Dyrektor obowiązany, po upływie każdego roku, podawać Akademii dziennik swoich zatrudnień; Akademia zaś obowiązana na początek każdego roku wydawać go na świat pod tytułem: „Annales speculae Imperialis in Academia Caesarea Petropolitana.“ — Na utrzymanie obserwatorium Cesarz Jegomość raczył assygnować do wypłaty coroczney 47,200 rubli. — Etat ten zacznie mieć dѣlanie swe niezwłocznie po ukończeniu budowy.

Tym sposobem spełniły się życzenia Akademii, ale też przewyższyły wszystkie oczekiwania. Teraz w liczbie wielu uczonych zakładów swoich, będzie ona miała i obserwatorium, którego założenie nazawsze pozostanie w rocznikach Rossyjskiej Astronomii; ten nowy pomnik Mонаршихъ добродѣйствъ i hojności, godzien jest zazdrości Europy, i pysznić się nim będzie wdzięczna Ojczyzna nasza. (G. S. P.)

Москва, dnia 11 Lipca.

Dzisiaj o godzinie 12tej po północy, zrobił się pożar na Siemienowskiej-Słobodzie, i, pędzony mocnym wiatrem, w przeciągu kilku godzin, zniszczył około 300 domów drewnianych i kilka murowanych, należących do Lefortowskiej części tutejszej Stolicy. Wielka liczba małych zaprowadzeń fabrycznych i, ile wiadomo, jedna dosyć znaczna fabryka, tkania bawełny tutejszego kupca Maieja Tanińskiego, stały się ofiarą płomieni. Stratę do kilku milionów rubli naczynają. — Nayusil-

ють, что убытокъ простирается до нѣсколькихъ милліоновъ рублей. — Усерднѣйшія дѣйствія пожарной команды, въ присутствіи Его Сіятельства Князя Дмитрія Владиміровича *Голицына*, оказались тщетными, по причинѣ необыкновенныхъ вѣтровъ, свирѣпствующихъ здѣсь нѣсколько уже дней сряду. (К. Г.)

Воронежъ, 1-го Іюля.

Въ городѣ Воронежѣ, въ нынѣшнемъ 1834 году Іюня 25-го дня, положено первое начало къ сооруженію, по Высочайше утвержденному проекту, памятника ПЕТРУ Великому, положившему въ Воронежѣ основаніе Русскому побѣдоносному Флоту. Единственное зданіе, сохранившееся въ Воронежѣ отъ временъ сего Великаго Государя, уже куплено городомъ изъ пожертвованныхъ жителями денегъ. 25-го истекшаго Іюня происходило освященіе онаго. Въ немъ предположено: 1) устроить церковь во имя Святителя Митрофана; 2) учредить инвалидный домъ для престарѣлыхъ и раненыхъ матросовъ; 3) гдѣ былъ кабинетъ ПЕТРА, отдѣлать оный въ томъ видѣ, въ какомъ былъ въ его время; поставить портреты ПЕТРА и нѣкоторыхъ особъ, пользовавшихся Его милостями; планы выигранныхъ имъ сраженій, и хранить книги, относящіяся къ Его Царствованію и вещи, Ему принадлежащія; 4) на островѣ сего зданія развести садъ для публичнаго гулянья, а на противоположной сторонѣ воздвигнуть памятникъ Великому ПЕТРУ въ видѣobeliska. (Сообщено)

Извлекаемъ любопытную статью изъ 161-го нумера Сѣверной Пчелы, о замѣчаніяхъ, сдѣланныхъ истинно Русскими соотечественниками нашимъ при видѣ двухъ портретовъ ПЕТРА I-го и НИКОЛАЯ I-го, выставленныхъ одинъ подле другаго въ залѣ при освященіи 25-го прошлаго Іюня зданія, пріобрѣтеннаго Гражданами Воронежа для устроики Инвалиднаго дома въ память ПЕТРА Великаго. Онъ повторяетъ общій голосъ: „ПЕТРЪ I-й и НИКОЛАЙ I-й — Истинные благодѣтели Отечества“ — повторяетъ и подкрѣпляетъ доказательствами.

„Оба Государя сии,“ говоритъ онъ: „вступили въ управленіе Россіи именно въ настоящее Свое время. Оба умѣли постигнуть выгоды народа Своего и дѣйствія Свои сообразили съ духомъ Своего времени. ПЕТРУ I-му предлежало для основанія благоденствія и славы Россіи — сблизить насъ съ Европою: постигнувъ гениальныя способности Русскихъ, Онъ постепенно приготовилъ учениковъ, не только сравняться, но превзойти своихъ учителей, что и совершилось во время Царствованія Его Преемниковъ: ЕКАТЕРИНЫ Великой и АЛЕКСАНДРА Благословеннаго.

„НИКОЛАЙ I-й, вступившій на Престоль ровно чрезъ сто лѣтъ послѣ кончины ПЕТРА I-го, постигнулъ также духъ Своего времени. Онъ увидѣлъ, что наступила уже настоящая эпоха, возбудить и возстановить самобытность Русскаго народа; что намъ теперь, не только не нужно перенимать все безусловно у иностранцевъ, но что мы во многихъ отношеніяхъ превзошли ихъ и сами можемъ служить имъ примѣромъ. — Приготовляясь утвердить благоденствіе Своего народа на прочномъ основаніи, НИКОЛАЙ I-й обратилъ вниманіе на важнѣйшій предметъ: на воспитаніе и образованіе юношества въ правилахъ Русской Народной самобытности. Постановленіе о воспрещеніи воспитывать дѣтей нашихъ въ чужихъ краяхъ и дворянамъ проводить безполезную жизнь въ отечествѣ — будетъ имѣть самыя благотворныя послѣдствія, и грядущее потомство почувствуетъ въ полной мѣрѣ всю цѣну сего благодѣянія и отдастъ всю справедливость мудрой предусмотрительности НИКОЛАЯ I-го и познанію Его истинныхъ выгодъ Своего Народа.“

Но, довольно; здѣсь кстаті заключить извлеченіе наше просьбою къ Читателямъ обратить при семъ случаѣ вниманіе на статью, помѣщенную въ Вѣстникѣ нашемъ, въ № 55, изъ 4 книжки Журнала Министерства Народнаго Просвѣщенія, подъ названіемъ: *Замѣчаніе Французскихъ газетъ касательно распоряженія Русскаго Правительства о гостиныхъ Памсіонахъ*; — и сообразивъ замѣчаніе сихъ газетъ съ помѣнутыми истинами нашего соотечественника, удостовѣриться, какъ превратно нѣкоторые иностранцы понимаютъ всѣ распоряженія Русскаго Правительства, когда оно дѣйствуетъ — вопреки ихъ мыслямъ — къ умноженію нравственныхъ силъ нашего Отечества! А. С.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 31-го Іюля.

Е. В. Король возвратился вчерашняго дня изъ Теплица.

неысше дѣянія пожарной команды, въ obecности Яśnie Осьwieconego Дымитра Влѣдзиміерзовича Хіа-зѣcia *Golicyna*, стаły się daremnymi, z przyczyny nadzwyczajnych wiatrów, przez kilka dni ciągle tu panujących. (G. H.)

Воронежъ, 1-го Іюля.

Въ мѣстѣ Воронежѣ, въ тепрѣнѣйшемъ 1834 року Червца 25го дня, положено первую оснoвъ до взнесенія, подлуг Найвыжѣй потвердзеного проекту, помника ПІОТРОВІ ВІЕЛКІЕМУ, котры въ Воронежѣ заłożyл оснoвъ Рускыи звѣцѣзкыи флоты.

Будова, котра једынѣ zachowała się въ Воронежѣ з часoвъ tego ВІЕЛКІЕГО МОНАРХІИ, купіона јуѣ została przez miasto z ofiarowanych przez mieszkańców pieniędzy. 25go zeszłego Червца odbyło się poświęcenie tej budowy. Zamierzono w niej: 1) urządzić cerkiew pod imieniem Biskupa Mitrofana; 2) Założyć dom dla Inwalidów Maytków, podszego wieku i ranionych; 5) Gdzie był gabinet PIOTRA, zrobić go w takiej postaci, w jakiej był za jego czasów i umieścić portrety PIOTRA i niektórych osób, które się łaskami Jego zaszczycały; plany wygranych przezeń bitew, oraz chować tam książki, odnoszące się do Jego panowania, tudzież rzeczy do Niego należące; 4) Na ostrowiu tej budowy założyć ogród dla publiczney przechadzki, a na przeciwney stronie wznieść pomnik PIOTROWI WIELKIEMU w kształcie obelisku. (Przysłane.)

Umieszczamy interesujący artykuł z Nru 161 Pszczoty Północney, o postrzeżeniach, uczynionych przez Ruskiego prawdziwie spółziomka naszego, na widok dwóch wizerunków PIOTRA Igo i NIKOŁAJA Igo, wystawionych obok siebie w sali przy oświeceniu dnia 25 zeszłego Червца budowy, nabytej przez obywateli miasta Woroneża, na pobudowanie domu Inwalidów, poświęcając go pamięci PIOTRA WIELKIEGO, powtarza on głos powszechny: „PIOTR Iszy i NIKOŁAY Iszy, prawdziwi dobroczyńcy Ojczyzny.“ — Powtarza i stwierdza dowodami.

„Obadwaj MONARCHOWIE ci, mówi on: „objęli rządy Rossyi w swoim prawdziwie czasie. Obadwa umieli poznać wyгоды narodu Swojego i działania Swe pogodzili z duchem Swojego czasu. PIOTROWI Imu potrzeba było, dla położenia osnowy pomysłowości i sławy Rossyi — zbliżyć nas z Europą: poznawszy genialne zdolności Ruskich, stopniami On przygotował uczniów, nie tylko dla zrównania się, ale też dla przewyższenia swych nanczycieli, co się też spełniło w czasach panowania Jego Następców: KATARZYNY WIELKIEJ i ALEXANDRA Błogosławionego.

„NIKOŁAY Iszy, wstąpiwszy na tron we sto lat równo po zgonie PIOTRA Igo, pojął także duch Swego czasu. Postrzegł, że nastąpiła już właściwa epoka wzburzenia i wskrzeszenia własnoбытности Руского народу; że nam teraz nietylko nie potrzeba przyjmować wszystkiego bezwarunkowie od cudzoziemców, ale żeśmy w wielu względach przeszli ich, i sami możemy służyć im za przykład. — Postanowiwszy utwierdzić pomysłność Swojego narodu na trwałej osnowie, NIKOŁAY Iszy zwrócił uwagę na przedmiot najważniejszy: na wychowanie i kształcenie młodzi w prawidłach Рускыи narodowej własнобытности. Postanowienie o zabronieniu wychowywać dzieci nasze w cudzych krajach i dworzanom przepędzać beżyteczne życie poza ojczyzną — będzie miało najbardziej korzystniejsze skutki i następni potomkowie poznają w zupełności całą wartość tego dobrodzieystwa i oddadzą zupełną sprawiedliwość przezorności NIKOŁAJA Igo i poznaniu Jego prawdziwych pożytków Swojego narodu.“

Lecz, dosyć; tu właściwie jest zamknąć wyjątek nasz prośbą do czytelników, ażeby zwrócili przy tém zdarzeniu uwagę na artykuł, umieszczony w Kuryerze naszym w N. 55ym z 4tej Xiążki Dziennika Ministerium Narodowego Oświecenia, pod tytułem: *Uwagi Francuzkich Gazet, względem rozporządzeń Rządu Rosyjskiego o prywatnych pensyonach*; — i porównawszy uwagi tych gazet z przytoczonymi prawdami naszego spółziomka, przekonać się: jak przewrotnie niektórzy cudzoziemcy poymują wszystkie rozrządzenia Rządu Rosyjskiego, kiedy on działa — wbrew przeciw ich myślom — dla pomnożenia moralnych sił naszej ojczyzny! A. S.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 31 Lipca.

Król Jegomości wrócił dnia wczorajszego z Teplie.

— Посланникомъ нашего Двора въ Вѣну назначенъ Графъ *Малцанъ*, зять умершаго Государственнаго Министра *Г. Гольца*, а Посланникомъ въ *Копенгагенъ* — Тайный Совѣтникъ Легации *Кистеръ*. (G. C.)

А в с т р і я.
Вѣна, 19-го Юля.

Возобновляется слухъ объ Европейскомъ Конгрессѣ въ нашей столицѣ, который однако жъ состоится не прежде, какъ въ концѣ текущаго года. (Dz. P.)

Великобританія и Ирландія.
Лондонъ, 18-го Юля.

Между нашимъ Кабинетомъ и Кабинетами другихъ Европейскихъ Державъ чрезвычайно часто отправляются теперь курьеры: въ Департаментъ Иностранныхъ Дѣлъ господствуетъ неимоверная дѣятельность.

— Принцесса *Викторія* согласилась на то, чтобы новая площадь въ *Кингс-овнѣ*, недалеко Дублина, наименована была ея именемъ, и собственноручно подписала планъ сей площади. Полагаютъ, что она съ матерью своею въ будущій мѣсяцъ выѣдетъ въ Ирландію и будетъ присутствовать при открытіи Дублинской чугунной дороги. (Dz. P.)

22-го Юля.

Лордъ *Говикъ*, Вице - Статсъ - Секретарь внутреннихъ дѣлъ, сынъ Графа *Грея*, подавъ въ отставку; на его мѣсто назначенъ другъ Лорда *Дургема*, Членъ Парламента *Г. Едуаръ Джонъ Станлей*, ко-его не должно принимать за *Г. Едуарда Жоффрей Станлея*, прежде бывшаго Статсъ-Секретаря въ Департаментъ поселеній. Сегодня вечеромъ говорили, что Великій Хранитель Печати, Графъ *Кармилъ*, подавъ также въ отставку и что его преемникомъ будетъ Лордъ *Мулгрейв*, прежній Губернаторъ *Ямайки*.

— Лордъ *Дунканонъ* занялъ сегодня свое мѣсто въ Верхней Палатѣ, какъ Перъ Англіи, и принесъ обыкновенную присягу. Того же дня последовало въ третій разъ чтеніе, или принятіе билля Лорда *Суффилда*, касательно смертной казни.

— По газ. *Morning Chronicle*, Лордъ *Пальмерстонъ* имѣлъ вчера совѣщаніе съ Герцогомъ *Таллейраномъ*, касательно прибавочной статьи къ четверному союзу.

— *Courrier* пишетъ: здѣсь обратило на себя всеобщее вниманіе обстоятельство, что вчерашняго дня отправили съ Темзы въ *Портсмутъ* два парохода *Salamander* и *Medea*, такъ поспѣшно, что даже не выжидали возвращенія нѣсколькихъ Офицеровъ, не находившихся на корабляхъ при полученіи повелѣнія. Офицеры на свои корабли отправятся сухимъ путемъ въ *Портсмутъ*.

— Распространившаяся въ Гибралтарѣ холера, по извѣстіямъ отъ 13-го Юля, болѣе и болѣе тамъ усиливалась.

— Сегодня на биржѣ много говорили о Французско-Англійскомъ посредничествѣ въ дѣлахъ Испаніи, что нѣсколько возвысило фонды сего Государства.

— *Globe* дѣлаетъ замѣчаніе, что изъ всѣхъ Членовъ нынѣшняго Кабинета, четыре только женаты, а именно: Маркизъ *Лансдовнъ*, Лордъ *Голландъ*, *Г. Спрингъ Райси* и *Г. Аберкромби*; — первый Лордъ Казначейства, Канцлеръ Казначейства, Статсъ-Секретарь въ Департаментъ внутреннихъ дѣлъ и Статсъ-Секретарь въ военномъ департаментѣ, всѣ вдовствующіе.

— Лордъ *Грей* въ званіи перваго Министра былъ 3 года, 7 мѣсяцевъ и 22 дня; его предѣстникъ Герцогъ *Веллингтонъ*, занималъ сіе мѣсто около полтора года. Отъ 1754 года было только 4 первыхъ Министровъ, долѣе исправлявшихъ сію должность, а именно: Герцогъ *Нюкастль* 8, Лордъ *Нортъ* 12, *Питтъ* почти 17, а Лордъ *Ливерпуль* около 15 лѣтъ. — Друзья Графа *Грея* сдѣлали подлинку въ 2,000 фун. стерл. на изваніе бюста этого государственнаго человѣка; они намѣрены были сей поднести его супругѣ.

— Сюда каждую минуту ожидаютъ, по домашнимъ, какъ говорятъ, обстоятельствамъ Сиръ *Фр. Ламба*, нашего Посланника въ Вѣнѣ, единственнаго брата нынѣшняго перваго Министра. — Его до времени будетъ замѣнять первый Секретарь Посольства *Г. В. К. Фоксъ-Странгвайсъ*.

— По письмамъ изъ *Константинополя* отъ 24-го Юня, войско, собранное въ *Хукиаръ-Искеlessи*, должно простираться до 25,000 человекъ. По мнѣнію нѣкоторыхъ, это корпусъ, предназначенный защищать столицу противъ иностранныхъ эскадръ; но вѣроятнѣе, что онъ будетъ посланъ въ *Сивасъ*, для подкрѣпленія *Решидъ-Мегмеда* Паши, который получилъ уже повелѣніе вытѣснить Египетскіе гарнизоны изъ *Ракка* и *Орфы*.

23-го Юля.

Клубъ, названный *Фокса*, имѣетъ намѣреніе дать

— Пошлемъ двору нашего до Вѣднія, мianowany Hr. *Maltzan*, зię zmarłego Ministra Stanu Pana *Goltz*; a Poštem do Kopenhagi Tayny Radca Legacyyny *Küster*. (G. C.)

А в с т р і я.
Вѣднѣ, дня 19 Липца.

Wznawia się pogłoska o zebnaniu Kongressu Europejskiego w naszej stolicy, co jednak nie pierwiew, jak w późniejszej porze roku nastąpi. (Dz. P.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.
Лонднъ, дня 18 Липца.

Bieg гоісів мiędzy naszymъ кабинетомъ і кабинетамі стагаго ладу jest nadzwyczajnie częsty, а wydziałъ справъ zagranicznych niestychanie czynny.

— Xiężniczka *Wiktorja* zezwoliła, aby nowy plac w *Kingstown*, nie daleko *Dublinu*, nosiłъ jejъ imię, і wiaśnорęcznie podpisała się na planie tego placu. Mniemają, iż z matką swoją, uda się w przyszłymъ miesiacu do *Irlandyi*, і będzie obecną przy otworzeniu dublińskiej kolei żelazney. (Dz. P.)

Дня 22.

— Lord *Howick*, Podsekretarz Stanu do spraw wewnętrznych, syn Hr. *Greja*, podał się do dymissyi; na jego miejsce mianowany przyjaciel Lorda *Durham*, członek Parlamentu P. *Edward John Stanley*, którego nie trzeba brać за P. *Edwarda Geoffreya Stanley*, byłego Sekretarza Stanu osad. Dziś wieczoremъ mówiono, że Wielki Pieczętarz, Hr. *Carlisle*, podał się do dymissyi, і że otrzyma за następcę Lorda *Mulgrave*, dawniejszego Gubernatora *Jamaiki*.

— Lord *Duncannon* zajął dziś miejsce w Izbie wyższej, jako Par Anglii і wykonał zwykłą przysięgę. Tegoż dnia nastąpiło trzecie odczytanie czyli przyjęcie билу Lorda *Suffield*, w przedmiocie kary śmierci.

— Podług *Morning Chronicle*, Lord *Palmerston* naradzał się wczoray z Xięciem *Talleyrandem*, względem artykułu dodatkowego do poczwórnego przymierza.

— *Courrier* powiada: „Zwróciła tu niemałą uwagę ta okoliczność, że dnia wczorayszego wysłano z *Tamizy* do *Portsmouth* dwa okręty parowe, *Salamander* і *Medea*, ale to takъ śpiesznie, że nie czekano na powrótъ kilku oficerów, którzy podczas nadejścia rozkazu nie znajdowali się na pokładzie okrętowym. Rzeczeni oficerowie udadzą się lądem do *Portsmouth*, aby doścignąć okręty swoje.”

— W *Gibraltarze* panująca cholera, podługъ doniesień z dnia 15 Липца, szerzyła się coraz mocniej.

— Na dzisiejszej giełdzie mówiono dużo o francuzko-angielskiej interwencji do spraw Hiszpanii; to podniosło nieco papiery tego kraju.

— *Globe* czyni uwagę, że ze wszystkich członków teraźniejszego gabinetu, czterech tylko jest żonatych, jako to: Markiz *Lansdowne*, Lord *Holland*, Pan *Spring-Rice* і P. *Abercrombie*; — pierwszy Lord skarbu, Kanclerz Izby skarbowej, Sekretarz Stanu do wydziału spraw wewnętrznych і Sekretarz Stanu do wydziału woyny, są wdowcami.

— Lord *Grey* był на urzędzie 3 lata 7 miesięcy і 22 dni, jako pierwszy Minister; jego poprzednik Xiąże *Wellington*, urzędował на тѣмъ miejscu, nie spełna półtora roku. Od roku 1754 było 4 tylko pierwszychъ Ministrów, dłużey te obowiązki piastujących, а mianowicie: Xiąże *Newcastle* 8, Lord *North* 12, *Pitt* blisko 17, а Lord *Liverpool* nie spełna lat 15. — Przyjaciele Hrabiego *Greya* złożyli 2,000 funt. szter. на kosztъ posągu tego statysty, który chcą żonie jego ofiarować.

— Sir *Fr. Lamb*, Poseł nasz w *Wiedniu*, jedyny brat teraźniejszego pierwszego Ministra, jest tu co chwila spodziewany, jakъ mówią, w interessachъ familiynych. — Zastępować go będzie tymczasowie pierwszy Sekretarz Poselstwa P. W. X. *Fox Strangways*.

— Podługъ listówъ ze *Stambułu* daty 24 Czerwca, woysko zgromadzone w *Chukiar-Iskelessi*, będzie wynosiło 25,000 ludzi. Według zdania jednych, ma to być корпусъ przeznaczony на obronę stolicy przeciwko obcymъ eskadrom, ale podobniejszѣmъ jestъ do prawdy, że tenże będzie posłany do *Sivas* dla wzmocnienia *Reszyda Mehmeda* Paszy, któremu дано jużъ rozkazъ, aby Egiptskie załogi z *Rakka* і *Orfa* wyrugował.

Дня 23.

Klub zwany *Foxa*, ma zamiarъ dać dnia 29 wiel-

29-го большой обѣдъ для Лорда *Грей*. — Г. *Робертъ Грантъ* отправляется 1-го Сентября со своимъ семействомъ въ Восточную Индію. (G. C.)

— Недавно Е. В. Король въ Сень-Джемскомъ дворцѣ созвалъ тайный Совѣтъ, въ заведеніи котораго Графъ *Грей* представилъ Монарху печать оставляемаго имъ званія; а новые Министры допущены были къ цѣлованію Королевской руки. Въ семь же заведеній Лордъ *Дунканнонъ*, по званію Государственнаго Секретаря внутреннихъ дѣлъ, учинилъ предписанную присягу, а потомъ имѣлъ аудіенцію у Короля.

— Въ засѣданіи Нижней Палаты 21-го сего мѣсяца спрашивалъ Полковникъ *Евансъ*: извѣстно ли Правительству о пребываніи *Дона-Карлоса*? На это отвѣчалъ Лордъ *Пальмерстонъ*, что ничего другаго не можетъ объявить о семъ Полковнику, кромѣ того, что и ему безъ сомнѣнія уже извѣстно, что *Донъ-Карлосъ* находится въ Испаніи; но Правительствомъ еще не получено официальнаго о семъ донесенія.

25-го Іюля.

Газета *Globe* объявляетъ о неосновательности извѣстія о наименованіи Великимъ Хранителемъ Печати Графа *Мулграва*, на мѣсто Г. *Карлила*; но не пишетъ равномерно ли ложень слухъ о предполагаемомъ послѣднимъ оставленіи сего званія.

— Испанскій Посланникъ, Марграфъ *Мирафлоресъ*, давалъ вчера большой обѣдъ, по случаю открытія въ сей день собранія Кортесовъ; находились на ономъ Посланники признавшихъ Испанскую Королеву Державъ. (Dz. P.)

— Король назначилъ Г. *Джонъ Гобгуза*, Интендантомъ своихъ имѣній, на мѣсто Г. *Дунканона*, а при томъ и Кабинетнымъ Министромъ.

— 23-го с. м. прибыла въ *Портсмутъ* супруга *Донъ Карлоса* съ двумя его сыновьями; они остановились въ прежнемъ жилищѣ, гдѣ и проведутъ все время своего пребыванія въ Англіи.

— Празднество 12-го Іюля въ Ирландіи, не кончилось безъ пролитія крови; въ сѣверныхъ графствахъ оранжисты, не обращая вниманія на запрещеніе, производили публичные шествія и по тому случаю послѣдовала драка съ Католиками.

— На Темзѣ задержано нѣсколько судовъ, нагруженныхъ оружіемъ, предназначеннымъ для Испанскихъ инсургентовъ.

— Прежній военный госпиталь въ *Портсеа* устроиваютъ теперь для жилища иностранныхъ эмигрантовъ.

Гибралтаръ, 27-го Іюня.

Здѣшній Сицилійскій Консулъ объявилъ, что по полученному вчерашняго дня сообщенію отъ Адмирала *Стаити*, командующаго Сицилійскимъ флотомъ, миролюбивымъ образомъ кончены несогласія между Королемъ Сицилійскимъ и Марокскимъ Владѣтелемъ. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 19-го Іюля.

Messenger, извѣщая о пребываніи Bankира *Торлоніа*, въ Лондонѣ, сообщаетъ извлеченіе изъ письма, писаннаго изъ *Рима*, слѣдующаго содержанія: „Кардиналъ *Бернетти* считаетъ весьма выгоднымъ, что Е. К. В. *Карлъ V* отправился въ Лондонъ и не сомнѣвается въ томъ, что онъ тамъ не долго будетъ находиться. Для подкрѣпленія такъ названнаго хорошаго дѣла, собраны въ семь центральныхъ пунктахъ весьма значительныя суммы изъ Франціи и Германіи. Почти всѣ онъ переданы въ руки Bankира *Торлоніа* и зависятъ отъ распоряженія Генерала *Иезуитовъ*, имѣющаго неограниченную довѣренность и весьма распространенныя отношенія. Онъ всего болѣе принимаетъ особенное участіе въ дѣлахъ Испаніи и наилучше знаетъ все, что только происходитъ.“

— *Gazette* утверждаетъ, что Госпожа *Шатобрианъ*, узнавъ о призваніи ея супруга въ судъ по дѣлу Г. *Жожа*, такъ испугалась, что прежніе припадки ея опять возобновились.

21-го Іюля.

Gazette de France помѣстила поименный списокъ 83 Перовъ, коихъ назначенія признаны неважными послѣ революціи и притомъ 100 Перовъ не засѣдающихъ въ Палатѣ, потому, что отказались принести присягу. По мнѣнію сей газеты ГГ. *Соже*, *Геннекенъ*, *Берриеръ* и *Жанвье*, имѣютъ намѣреніе въ наступающемъ засѣданіи сдѣлать предложеніе, даровать всепрощеніе за всѣ политическія преступленія.

— Арестовали Bankира *Делпешъ*, имѣющаго сношенія съ Г. *Жожемъ*; говорятъ также, что изданы повелѣнія арестовать ГГ. *Тассеня* и *Виллемера*.

— Говорятъ, что Префектъ Полиціи Г. *Гиске* оставитъ управленіе. Министръ, какъ утверждаютъ, сдѣ-

ки обѣдъ для Лорда *Грей*. — Pan Robert Grant udaje się dnia 1go Września z rodziną swoją do Indyy-Wschodnich. (G. C.)

— Niedawno odprawiał Król Jmć w pałacu St. James radę tajną, na której Hrabia Grey złożył w ręce Monarchy pieczęć urzędu swego, i nowi Ministrowie byli przypuszczeni do ucałowania ręki Królewskiej. Na teyże radzie Lord Duncannon, jako Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych, wykonał stosowną przysięgę, a potem miał posłuchanie u Monarchy.

— Na sessyi Izby niższej dnia 21 b. m. zapytał się Półkownik *Evans*, czyli Rząd wie o pobycie *Don Carlosa*? na co Lord Palmerston odpowiedział, iż niemożę w tey mierze nic innego oświadczyć Półkownikowi, jak to, co mu zapewne już jest wiadomem, to jest: iż *Don Carlos* znajduje się w Hiszpanii; lecz Rząd nie odebrał jeszcze urzędowej w tey mierze wiadomości.

Dnia 25.

Газета *Globe* огłasza bezzasadność wiadomości o mianowaniu Hrabiego *Mulgrave* Wielkimъ Pieczętarszemъ на miejsce Pana *Carlisle*; lecz nie pisze, czyli pogłoska o zamierzonymъ oddaleniu się ostatniego jest również mylną.

— Poseł hiszpański, Margrabia *Miraflores*, dał wczoraj, jako w dzień otwarcia zgromadzenia Stanów (*Cortes*), wielki obiad; znajdowali się na nim Posłowie tych Mocarstw, które Królową Hiszpańską uznali.

(Dz. P.)

— Król mianował Pana *John Hobhouse*, intendentemъ dóbr w miejsce Pana *Duncannon*, a przytém i Ministremъ gabinetowymъ.

— Dnia 23 b. m. przybyła do Portsmouth małżonka *Don Carlosa* z dwóma jego synami; wysiedli w dawnémъ mieszkaniu, gdzie mają zabawić przez cały ciągъ pobytu swojego w Anglii.

— Uroczystość 12 Lipca, obchodzona w Irlandyi, nie obeszła się bezъ krwi rozlewu; w hrabstwachъ północnych, odprawiali oranżysty, bezъ względu na zakaz, processy publiczne, przyczemъ przyszło do bijatyki z katolikami.

— Na Tamizie zatrzymano kilka statkówъ, naładowanychъ bronią, przeznaczoną dla powstańców Hiszpańskich.

— Dawniejszy szpital wojskowy w Portsea, wypożyczają na mieszkanie dla wychodniówъ zagranicznychъ.

Gibraltar, 27 Czerwca.

Tutejszy Konsul Sycylijski ogłosił, iż według otrzymaney na dniu wczorajszymъ depeszy od Admirała *Staiti*, dowodzącego flotą Sycylijską, nieporozumienia pomiędzy Królemъ Sycylijskimъ, a Cesarzemъ Marokańskimъ, zostały w zgodny sposóbъ załatwione. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 19 Lipca.

Messenger, donosząc o pobycie bankiera *Torlonia* w Londynie, udziela zarazemъ wyjątekъ z listu, pisanego z Rzymu, w tychъ słowachъ: „Kardynał *Bernetti* znajduje to rzeczą korzystną, że J. K. M. *Karol V*, udał się do Londynu, i nie wątpi, że jego tamъ pobyt niedługo potrwa. Na wsparcie takъ zwanej dobrej sprawy, są zgromadzone w tymъ śródkowymъ punkcie bardzo znaczne summy z Francyi i Niemiec. Prawie wszystkie przeszły na ręce bankiera *Torlonia* i zostają pod dyspozycją Jenerała *Jezuitorów*, posiadającego wielki kredyt i bardzo rozgałęzione stosunki. On to najczęściej miewa uczestnictwo, zwłaszcza w sprawachъ Hiszpanii, i wie najlepiej o wszystkiemъ, co się dzieje.“

— *Gazette* zapewnia, że Pani *Chateaubriand*, dowiedziawszy się, iż wezwano jej męża w sprawie Pana *Jauge*, takъ się témъ przelekła, że zapadła na powrótъ w chorobę, z której była już blizką wyleczenia.

Dnia 21.

Gazette de France umieściła spis imienny 83 Parówъ, których mianowania uznane zostały po rewolucyi za nieważne, a obokъ tego 100 Parówъ, którzy dla tego, że się wzbronili wykonać przysięgę, w Izbie nie zasiadają. Zdaniemъ tego pisma, PP. *Sauzet*, *Hennequin*, *Berrier* i *Janvier*, mają zamiarъ wnieść na nadchodzącej sessyi, ażeby udzielona została amnestya powszechna, za wszystkie przewinienia polityczne.

— Aresztowano bankiera *Delpeche*, mającego stosunki z P. *Jauge*; miano także wydać rozkazy do aresztowania PP. *Tassin* i *Villemeur*.

— Mówią, że Prefekt Policyi Pan, *Gisquet*, wyjdzie z urzędowania. Minister miał mu czynić mocne wy-

лалъ ему сильный выговоръ за то, что онъ не имѣлъ вѣрныхъ извѣстій о *Донъ Карлосѣ*.

— Королевскимъ повелѣніемъ отъ 10-го Іюля распущена Національная Гвардія въ *Страсбургѣ*. Известно, что за нѣсколько предъ тѣмъ времени, Офицерами Національной Гвардіи въ семь городовъ были избраны почти исключительно приверженцы оппозиціи.

— *Мониторъ* и *Journal de Paris* опровергаютъ извѣстія нѣкоторыхъ журналовъ, будто по поводу прѣзда Г. *Берріе* въ *Марсель*, происходили тамъ безпокойства и пролитіе крови. Все приключеніе кончилось тѣмъ, что 18-го Іюля нѣсколько человекъ изъ самаго низкаго класса народа и черни, собрались предъ его квартирою, восклицая: „прочъ съ *juste milieu*!“ Карлисты и республиканцы въ значительномъ числѣ посѣтили Г. *Берріе*.

— Въ *Тулонѣ* вооружаютъ теперь линійные корабли *Маренго* и *Трокадеро*. Между здѣшнимъ городомъ и Востокомъ дѣятельно продолжается сообщеніе. Едва отплылъ корабль *Palinure*, уже посланъ другой *la Diligente* и оба должны везти важныя бумаги, ибо имѣли повелѣніе спѣшить съ этими бумагами къ Адмиралу *Руссеню* въ Константинополь. Для заведенія постоянного сообщенія съ Востокомъ будутъ устроены два парохода.

— *Courrier Français* утверждаетъ, что между приверженцами *Донъ Карлоса* произошли несогласія, а нѣкоторые изъ нихъ поссорились съ Англійскими Торисами потому, что послѣдніе изъ обѣщанныхъ денежныхъ вспоможеній, едва пятую долю доставили инсургентамъ.

— Доносятъ изъ *Ліона* отъ 14-го с. м. что тамъ безпрерывно работаютъ около тамошнихъ укрѣпленій. Въ *Fourvières* и на форштадтѣ *Краснаго Креста*, куплены поля для распространенія валовъ.

— Почти во всѣхъ гаваняхъ Адриатическаго моря сдѣланы большія закупки для Французско-Англійскаго флота. Всѣ съ нетерпѣніемъ ожидаютъ извѣстій изъ Востока. (G.C.)

23-го Іюля.

Король выйдетъ на дняхъ изъ *Нейлли* и будетъ проживать въ *Тюльери*. Кажется, что путешествіе Короля въ Южные Департаменты отложено на дальнѣйшее время.

— Повѣренный въ дѣлахъ Е. С. Папы имѣлъ 19-го сего мѣсяца аудіенцію у Короля въ *Нейлли*.

— Въ *Messenger* напечатано постановленіе *Дона Карлоса*, изданное въ *Елизондо*, 12-го с. мѣсяца, относительно всепрощенія. Состоитъ оно изъ 6 статей. (Dz. P.)

24-го Іюля.

Получено вчерашняго дня слѣдующее извѣстіе изъ *Байонны* отъ 22-го с. м. Главная квартира *Донъ Карлоса* находилась 20-го ч. въ *Санта-Круз-де-Компезо*, куда собралось 11 баталіоновъ. До сего времени *Донъ Карлосъ* не могъ набрать болѣе, какъ 300 только рекрутъ. Главная квартира *Родила* теперь въ *Леринѣ*; онъ также занялъ *Лодосу* и *Мендигоррса*. Изъ *Пампелуны* выступило 9,000 ч. войска, дабы соединиться съ *Родилемъ*. Наварская юнта налагаетъ контрибуціи. Доселѣ не было еще сраженія.

— *Gazette de France* извѣщаетъ, что *Донъ Карлосъ* въ непродолжительное время объявитъ декретъ, созывающій Кортесовъ *por estamentos*. Помянутая газета опять помѣщаетъ прокламацію *Донъ Карлоса* къ Испанской націи, писанную въ *Елизондо* 12-го Іюля. *Quotidienne* напечатала сѣюже прокламацію, которую выдаетъ за подлинную, назначая время ея изданія 15-го Іюля во дворцѣ *Алсакюа*.

25-го Іюля.

Между Г. *Тьерсомъ* и Г. *Персильемъ*, какъ говорить, произошли великія несогласія, до того, что первый употребляетъ все свое вліяніе, чтобы втораго удалить изъ Кабинета.

— Вчерашняго дня разнесся слухъ, не имѣющій никакого основанія, что два полка изъ корпуса *Родила* перешли на сторону инсургентовъ; въ слѣдствіе чего Испанскіе фонды понизились.

— Въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ замѣчено сегодня большое движеніе; говорятъ, что изъ Испаніи получены посредствомъ телеграфа новыя извѣстія, благопріятныя для *Донъ Карлоса*. (G. C.)

— *Journal de Paris* доноситъ изъ *Санъ-Ильдефонсо* отъ 18-го Іюля: „Вчера и сегодня въ *Мадридѣ* нарушено было спокойствіе. По поводу свирѣпствующей холеры, вздумалось черни, подозрѣвать будто бы въ публичныхъ колодезяхъ отравлена монахами. Три монастыря были ограблены, нѣсколько монаховъ умерщвлено. Сегодня сдѣлано нападеніе на церковь Божія Матери *Атоchia*; но вооруженная сила отра-

зрзту, że nie miał dobrych wiadomości o Don Karlosie.

— Rozkazem Królewskim z dnia 10 lipca, rozwiązana została Gwardya Narodowa w Strazburgu. Wiadomo, że niedawnym czasem, wybory w tém mieście Oficerów Gwardyi Narodowej, padły prawie wyłącznie na stronników opozycji.

— *Monitor* i *Journal de Paris* zaprzeczają doniesieniu niektórych dzienników, jakoby z powodu przyjazdu Pana Berrier do Marsylii, wydarzyły się tam niespokojności i nastąpił krwi rozlew. Cała awantura skończyła się na tém, że dnia 18 Lipca pewna liczba ludzi z najniższej klasy pospólstwa, zebrała się przed jego mieszkaniem, wydając okrzyk: „precz z *juste milieu*!“ — Karoliści i republikanie, odwiedzili licznie P. Berrier.

— W Tulonie uzbrajają teraz okręty liniowe *Marengo* i *Trocadero*. Między tutejszém miastem a Wschodem trwa czynna komunikacja. Zaledwie odpłynął okręt *Palinure*, już posłano inny, *la Diligente*, a obadwa muszą mieć ważne depesze: miały bowiem rozkaz pośpieszyć z temiż depeszami do Admirała Roussin w Stambule. — Dla utrzymania stałej korespondencji ze Wschodem, będą urządzone dwa parowe okręty.

— *Courrier française* zapewnia, że między stronnikami Don Karlosa, zaszyły nieporozumienia, a niektórzy z nich poróżnili się z torysami Angielskimi, ponieważ ci ostatni z przyrzeczonych zasiłków pieniężnych, ledwo jedną piątą część powstańcom dostarczyli.

— Donoszą z Lugdunu pod dniem 14, że nad tamtejszemi warowniami pracują bez przerwy. W *Fourvières* i na przedmieściu *Croix rousse* zakupiono grunta na rozszerzenie wałów.

— Prawie we wszystkich portach Morza Adryatyckiego, poczyniono wielkie kupna dla Francuzko-Angielskiej floty. Wszyscy z natężeniem oczekują wiadomości ze Wschodu. (G. C.)

Dnia 23.

Król Jmć wyjedzie w tych dniach z *Neully*, i mieszkać będzie w pałacu *Tuilleries*. Zdaje się, iż podróż Monarchy do Południowych Departamentów została odłożoną na czas dalszy.

— Sprawujący interessa Papieżkie miał dnia 19 b. m. posłuchanie u Króla Jmci w *Neully*.

— *Messenger* umieścił postanowienie *Don Karlosa*, wydane dnia 12 b. m. w *Elisondo* względem amnestyi. Obeymuje ono 6 artykułów. (Dz. P.)

Dnia 24.

Odebrano dnia wczorayszego następującą depeszę z *Bajonny*, daty 22 t. m.: „Główna kwatera *Don Karlosa* była dnia 20 w *Santa Cruz de Compezo*, gdzie się zebrało 11 batalionów. Dotąd nie mógł *Don Carlos* wybrać więcej, jak tylko 300 rekrutów. Główna kwatera *Rodyla* jest w *Lerin*; osadził on także *Lodosa* i *Mendigorra*. Z *Pampeluny* wyszło 9,000 woyska dla połączenia się z *Rodilem*. Junta Nawarska rozpisuje kontrybucye. Dotąd nie przyszło do spotkania się.

— *Gazette de France* donosi, że *Don Carlos* ogłosi niebawmie dekret, zwołujący Kortezy *por estamentos*. Wspomniona gazeta ogłasza znowu odezwę *Don Karlosa* do narodu Hiszpańskiego, pisaną w *Elisondo* dnia 12 Lipca. *Quotidienne* umieściła też samą odezwę, którą mieni być autentyczną, ale datuje ją w pałacu *Alsacua* dnia 15 Lipca.

Dnia 25.

Miedzy Panem *Thiers* a Panem *Persil*, miały zayść znaczne nieporozumienia, tak dalece, że ten pierwszy używa całego wpływu swojego, aby go z gabinetu oddalić.

— Dnia wczorayszego rozeszła się wieść, niemająca żadney zasady, że dwa półki z korpusu *Rodila* przeszły na stronę powstańców, co było przyczyną spadnięcia papierów Hiszpańskich.

— W Ministerjum spraw wewnętrznych uważano dzisiaj wielkie poruszenie; mówią, że z Hiszpanii odebrano przez telegraf nowe doniesienia, pomyslnie dla *Don Karlosa*. (G. C.)

— *Journal de Paris* donosi z *St. Ildefonso* pod d. 18 Lipca: „Wczora i dziś spokojność przerwana była w *Madrycie*. Z powodu coraz bardziey grassującej cholery, mniemano pospólstwo, iż studnie publiczne są zatrute, i urojoną tę zbrodnię przypisywało zakonnikom. Zrabowano 3 klasztory i kilku Xięży zamordowano. Dziś napadnięto kościół N. Panny *Atocha*, lecz zbroyna siła odparła napastników, i spokojność w tej

зила возмутителей, и спокойствіе теперь уже установлено. Помянутый Журналъ сообщаетъ также изъ Мадрита отъ 19-го Іюля: сего дня господствуетъ тишина; со стороны Правительства предприняты мѣры, дабы вчерашніе безпорядки опять не возобновились.

— Въ частномъ письмѣ изъ *Бордо* отъ 21-го сего мѣсяца сказано: „Подтверждается извѣстіе, что таможенное Начальство въ Байоннѣ получило приказъ не пропускать никакихъ транспортныхъ оружія и аммуниціи для Испанскихъ инсургентовъ. Такой же приказъ полученъ и Генераломъ *Гариспомъ*, который въ слѣдствіе оного двинулъ свои форпосты къ самой границѣ. Не смотря на таковыя мѣры предосторожности, мы убѣждены, что всякій день доставляются военныя надобности изъ Франціи въ Испанію. 18-го и 19-го сего мѣсяца значительное число оружія и 30 лошадей проведено чрезъ границу.“

— Генераль *Гариспъ*, находившійся прежде въ *Пау*, въ слѣдствіе телеграфическихъ депешей двинулся, какъ слышно, на самую Испанскую границу. *Страсбургъ, 18-го Іюля.*

Не смотря на утомительный жаръ, приказано національной гвардіи имѣть два раза на сей недѣль военное ученіе. Неизвѣстна причина такового приказа, когда по арміи даже удержано подобное ученіе на нѣкоторое время. Съ послѣднихъ выборовъ Офицеровъ Национальной Гвардіи, замѣтно между жителями разкогласіе. Г. *Гюманъ*, сынъ Министра Финансовъ, вновь избранъ въ Капитаны Национальной Гвардіи, и исправляетъ должность свою. *23-го Іюля.*

Во вчерашнемъ Мониторѣ напечатана программа Іюльскимъ торжествамъ; 16 паръ получить приданое, каждая въ 3,000 франковъ.

— Нѣсколько тому дней послѣдовало приказаніе, чтобы по всемъ пограничнымъ городамъ конфисковано было всякое оружіе, аммуниція и прочія вещи, которыя кажутся заготовленными для войскъ Дона-Карлоса.

— Частныя письма, съ Испанскихъ границъ вчера полученныя, сообщаютъ, что Генераль *Родиль* съ 3,000 войскъ выступилъ изъ *Пампелуны* и двинулся къ долины *Бастанъ*, а *Донъ Карлосъ* нашелъ весьма мало приверженцевъ въ войскахъ Королевы, и число Карлистовъ, со времени прибытія его, неслишкомъ умножилось. (Дз. Р.)

И т а л і я.

Римъ, 9-го Іюля.

Императорско-Россійскій Посоль Г. *Гурьевъ* отправляется съ дозволенія Правительства въ Германію. Также Австрійскій Посоль Графъ *Люцовъ* выезжаетъ отсюда на нѣсколько мѣсяцевъ. Незадолго до того проѣзжали черезъ сей городъ три курьера изъ Сѣверныхъ странъ; въ числѣ оныхъ находился одинъ Англіискій съ официальными предписаніями для флота, расположеннаго въ *Вурли*. Слышно, что Англіиское Правительство положило отправлять своихъ курьеровъ симъ путемъ, дабы потомъ изъ Мальты черезъ назначенные для сего парохода пересылать самоскорѣйше предписанія для сказаннаго флота. *15-го Іюля.*

Въ иностранныхъ Посольствахъ получены изъ Греціи важныя извѣстія, которыя однако жъ остаются въ тайнѣ. Французское Посольство, по поводу сихъ извѣстій, отправило курьера въ Парижъ.

Туринъ, 12-го Іюля.

Собирающіеся тучи на политическомъ небосклонѣ Востока возбуждаютъ тревогу. Въ особенности чрезвычайныя военныя приготовленія Египетскаго Паши ничего добраго не обѣщаютъ, ибо сей дальновидный Сатрапъ умѣетъ исчислить заблаговременно все послѣдствія и не дѣлаетъ понапрасну огромныхъ расходовъ. Покупаютъ теперь по разнымъ мѣстамъ въ Европѣ, въ значительномъ количествѣ, оружіе на счетъ Мегмеда-Али и дорого платятъ за оное. (Дз. Р.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 1-го Іюля.

Извѣстія изъ Сиріи увѣдомляютъ о чрезвычайно печальномъ происшествіи въ Іерусалимѣ. Нынѣшняго года собралось туда пилигримовъ болѣе обыкновеннаго на Свѣтлое Христово Воскресеніе. Ибрагимъ Паша, боясь безпорядковъ, между различно исповѣдующими Христіанскую Вѣру, прибылъ самъ въ Іерусалимъ, чтобы тамъ же провести дни Свѣтлой Недѣли. Въ Великую Субботу, 3-го Мая собралось во храмъ болѣе 20,000 пилигримовъ. Ибрагимъ Паша прибылъ также туда съ 300 солдатами и приказалъ обложить нѣкоторые пункты для удержанія порядка. Во время священнослуженія спокойствіе не было нарушено; но

chwili jest przywróconą.“ Tenże Dziennik donosi oraz z Madrytu pod dniem 19 Lipca: „Dziś panuje spokojność, władze użyły potrzebnych środków, aby się wczorajsze zaburzenia nie ponowiły.“

— List prywatny z *Bordeaux* pod dniem 21 b. m. wyraża: „Potwierdza się wiadomość, iż urząd celny w Bajonnie otrzymał rozkaz nieprzepuszczania żadnego transportu broni i amunicji dla powstańców Hiszpańskich. Podobny rozkaz odebrał Jenerał *Harispe*, który w skutku jego posunął swoje forpocztę na samą granicę. Mimo tych środków ostrożności jesteśmy przekonani, iż codzień sprowadzają sprzęty wojskowe z Francji do Hiszpanii. W dniach 18 i 19 b. m. bardzo wiele broni i 30 koni przeszło przez granicę.“

— Jenerał *Harispe*, który się znajdował w *Pau*, posunął się, jak słychać, w skutku telegraficznej depeszy, na samą granicę Hiszpańską.

Strasburg, dnia 18 Lipca.

Mimo wielkiego upału kazano dwa razy w tym tygodniu wystąpić Gwardyi Narodowej, dla ćwiczenia się w mustrze. Nie można wiedzieć przyczyny tego rozkazu, kiedy nawet w wojsku mustę na chwilę wstrzymano. Od czasu ostatnich wyborów Oficerów Gwardyi narodowej, widać rozdwojenie między obywatelami. Pan *Humann*, syn Ministra Skarbu, obrany na nowo Kapitanem Gwardyi Narodowej, pełni swoje obowiązki.

Dnia 23.

Wczorajszy Monitor umieścił program uroczystości lipcowych; 16 par będzie wyposażonych; i każda dostanie 3,000 franków.

— Od kilku dni wydano rozkaz, aby w miastach poграничныхъ zabierano wszelką broń, amunicją i inne rzeczy, które zdają się być przeznaczone dla wojska *Don Carlosa*.

— Listy prywatne od granie Hiszpańskich wczora odebrane donoszą, iż Jenerał *Rodil*, wyszedł z 3,000 wojska z *Pampelony*, i ciągnie ku dolinie *Bastan*, a *Don Carlos* znalazł dotąd bardzo mało stronników w wojsku Królowej, i liczba Karolistów od czasu przybycia jego nie wiele się powiększyła. (Дз. Р.)

W ł o s n y.

Rzym, dnia 9 Lipca.

Posel Cesarzsko-Rossyjski, Pan *Guriew*, wyjeżdża za otrzymaniem pozwoleniem do Niemiec. Także Posel Cesarzsko-Austryacki, Hrabia *Lützow*, wyjeżdża na kilka miesięcy. Niedawno przejechało tędy 3ch gońców z Północy; między niemi znajdował się jeden Angielski z pismami urzędowymi do floty w *Vurli*. Słychać, iż Rząd Angielski postanowił wyprawić swych gońców tą samą drogą, aby potem z Malty, na przeznaczonych do tego statkach parowych, tém śpieszniej mógł przesyłać rozkazy do rzeczoney floty.

Dnia 15.

Z Grecyi miały poselstwa zagraniczne otrzymać ważne wiadomości, które atoli nie zostały ogłoszone. Poselstwo francuzkie wysłało, z powodu tych doniesień, gońca do Paryża.

Turyn, 12 Lipca.

Chmury, zbierające się na politycznym horyzoncie Wschodu, wzbudzają obawę. Szczególniey nadzwyczajne uzbrojenia Baszy Egiptu nic dobrego nie wróżą, bo przezorny ten Sattrapa umie dobrze rachować, i napróżno nie czyni wielkich wydatków. W tej chwili zakupują w różnych miejscach Europy, ilość broni na rachunek *Mehmeda Alego*, i drogo ją płacą. (Дз. Р.)

Т у р ц я.

Константинополь, dnia 1 Lipca.

Z Jerozolimy donoszą o bardzo smutnem tam zdarzeniu. Na Święta Wielkonocne zebrali się tego roku więcej bez porównania pielgrzymów, jak dawniej. Ibrahim - Pasza, obawiając się sporów między wyznawcami różnych religij chrześcijańskich, sam się udał do Jerozolimy, dla zabawienia tamże przez czas Święt Wielkonocnych. Dnia 3 Maja, w którym przypadała Wielka Sobota, zebrali się przeszło 20,000 pielgrzymów w świątyni, gdzie Ibrahim sam przybywszy z orszakiem 300 żołnierzy, kazał ich rozstawić w różnych punktach kościoła, dla utrzymania porządku. W ciągu całego nabożeństwa spokojność, ani na

къ концу онаго, нѣсколько пилгримовъ, не могли снести жара, пошли къ дверямъ, которыя ошибкою были заперты. Въ тѣсномъ мѣстѣ, ведущемъ къ симъ дверямъ, были стоптаны и задушены нѣсколько человекъ, намираемыхъ тѣми, кои за ними толпились къ онымъ. Случай сей произвелъ замѣшательство. Ибрагимъ Паша втерся въ толпу, желая проложить дорогу, но стиснутый ею и изнуренный жаромъ, упалъ въ обморокъ, и много труда стоило Офицерамъ привести его въ чувство. После трехъ часовъ толпа разошлась; но дворъ храма покрылся трупами. Сто двадцать пять человекъ погибли, между коими 32 Грека, 92 Армянъ и 1 Египетскій солдатъ. — По другимъ показаніямъ, Ибрагима Паша не было въ церкви; но, извѣстившись о такомъ многочисленномъ стеченіи народа, поспѣшилъ туда и приказалъ Саперамъ вырубить двери, дабы дать возможность людямъ выйти; чрезъ что спасъ тысячамъ жизнь, которые бы неминуемо были задушены въ церкви. (G. C.)

8-го Юля.

Е. В. Султанъ назначилъ чрезвычайнымъ Посланникомъ при Французскомъ Дворѣ Амедши-Мустафа-Решидъ-Бей-Эффендія, извѣстнаго по переговорамъ съ Египтянами, во время послѣдней кампаніи въ Малой Азіи. Отправится онъ вмѣстѣ съ Секретаремъ Посольства Нури-Эффендіемъ и переводчикомъ Ругеддинъ Эффендіемъ, сухимъ путемъ чрезъ Вѣну къ мѣсту своего назначенія.

— Предположилъ также Султанъ отправить въ Боснію Коммиссію, для предпріянія надлежащихъ мѣръ къ восстановленію частыми нападеніями Боснійцевъ нарушеннаго спокойствія на Австрійской границѣ.

— Равномѣрно распорядился Султанъ о высылкѣ Коммиссіи, для приведенія къ окончанію нѣкоторыхъ дѣлъ, относящихся къ продажѣ Турецкой собственности.

— Молдавскій и Валахскій Господари имѣли у Султана прощальную аудіенцію. При семъ случаѣ почти вся ихъ свита удостоилась получить отъ Султана разныя знаки отличія. Сверхъ того оба Кнзя получили портреты Султана алмазами украшенные.

— Капитанъ Паша отправился опять въ Никомидію, гдѣ спустили изъ верфи новый линійный корабль.

— Султанъ дозволилъ бывшему Капи-Кіаи-Мустафѣ-Насифъ-Эффендію отплыть съ возвращающимся Посланникомъ Мегмеда-Али Бабибъ Эффендіемъ въ Александрію, куда давно уже намѣревался онъ отправиться по дѣламъ Вице-Короля.

— 5-го сего мѣсяца, стоящій здѣсь нѣкоторое уже время Англійскій фрегатъ *Актеонъ*, отплылъ въ Архипелагъ.

— Порты получила увѣдомленіе, что Англійскіе военные корабли, стоявшіе на якорѣ при *Вурли*, удалились по большей части изъ тамошней гавани и отплыли въ Греческій Архипелагъ. Съ нѣкотораго времени прекратилось ученіе Англійскихъ солдатъ на сухой земли, которое прежде производилось ежедневно. Можетъ быть, что свирѣпствующая вдоль Азіятскихъ береговъ морская язва была единственнымъ поводомъ такого удаленія Англійскихъ военныхъ кораблей. (Dz. P.)

Испанія.

Мадридъ, 18-го Юля.

Распоряженіемъ Королевы, изданнымъ въ Сень-Ильдефонсо 7-го Юля, предписанъ церемоніаль обрядовъ при открытіи засѣданій Государственныхъ Штатовъ, назначенномъ на 24-е Юля. (Dz. P.)

Швейцарія.

Цюрихъ, 11-го Юля.

Въ засѣданіи Сейма 16-го текущаго мѣсяца занимались опредѣленіемъ количества войскъ Союза и вооруженіемъ онаго, а также организаціею милиціи; дальнѣйшія по сему предмету постановленія отложены до того времени, когда Посланникъ изъ *Неуенбурга* сообщитъ точное извѣстіе о числѣ тамошняго контингенса. (D. P.)

Бельгія.

Монсъ, 19-го Юля.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи Уголовной Палаты, нѣсколько Офицеровъ тѣхъ войскъ, которые 5-го и 6-го Апрѣля находились въ Брюсселѣ, сознались, что до 2-хъ часовъ 6-го Апрѣля войска не препятствовали грабежу, не имѣя на то предписаній. (D. P.)

схвѣлу прерванъ не была, dopiero przy końcu, kilku pielgrzymów. nie mogąc znieść parnego gorąca, pospieszyło ku drzwiom kościoła, które przez omyłkę były zamknięte. W ciasnym, do tych podwoi prowadzącym przejściu, zemdlało kilka osób, które w natłoku zostały zdeptane i zaduszone przez tych, co się ku drzwiom cisnęli. Ten wypadek zwrócił zamieszanie. Ibrahim chcąc utorować przejście, sam się rzucił pomiędzy tłum; ale gorącym zmęczony i natłokiem uniesiony, utracił zmysły. Otaczający go oficerowie mieli niemało trudu, nim zdołano go przywrócić do przytomności. Dopiero po trzech godzinach mogło się przejszć to mnóstwo, ale plac, otaczający świątynię, okrył się trupami. Sto dwadzieścia pięć osób utraciło życie, między którymi 32 Greków, 92 Ormian i 1 żołnierz Egipski. — Według innego podania, Ibrahim Pasha nie znajdował się w kościele, lecz na wiadomość o tak wielkiej ciżbie, nie mogąc otworzyć, kazał drzwi kościoła wyrąbać, aby pielgrzymom wychód otworzyć; przez co ocalał życie tysiącom ludzi, którzyby w kościele poduszeni być mogli. (G. C.)

Dnia 8.

Sułtan mianował Posłem nadzwyczajnym przy dworze Francuzkim, Amedszy-Mustafa-Reszyd-Bey-Effendego, znanego przez układy z Egipcyanami, podczas ostatniej kampanii w Azji Mniejszej. Posel ten, wraz z Sekretarzem poselstwa, Nuri-Effendim, i tłumaczem Ruheddin Effendim, uda się lądem przez Wiedeń do miejsca swojego przeznaczenia.

— Także postanowił Sułtan wysłać do Bośni Kommissyą, celem przedsięwzięcia stosownych środków, dla przywrócenia przez częste napady Bośniaków nadwergzonej spokojności na granicy Austryackiej.

— Również rozporządził Sułtan wystanie Kommissyi dla ułatwienia niektórych interesów, dotyczących się sprzedania własności tureckiej.

— Hospodarowie Multan i Wołoszczyzny otrzymali właśnie u Sułtana pożegnalne posłuchanie. Przy tej sposobności obdarzony został przez Sułtana prawie cały ich orszak różnemi odrobami. Nadto otrzymali obay Xiążęta portrety Sułtana, sadzone brylantami.

— Kapitan Basza przedsięwziął znowu podróż do Nikomedyi, gdzie spuszczone nowy z warsztatu liniowy okręt.

— Sułtan pozwolił hytemu Kapi Kiai, Mustafie Nasif Effendemu, odплыть wraz z powracającym Posłem Mehmeda Alego, Bahib Effendim, do Alexandryi; dokąd już dawno zamierzał on udać się w interesach z Wice Królem.

— Dnia 3 b. m. stojąca tu już czas niejaki angielska fregata *Acteon* odплыnęła na Archipelag.

— Porta otrzymała wiadomość, iż okręty wojenne angielskie, które stały na kotwicy przy *Vurla*, oddaliły się po większej części z tamecznego portu, i odплыnęły na Archipelag Grecki. Musztry, które żołnierze angielscy odbywali codzień na statym lądzie ustały od niejakiemu czasu. Bydź może, iż grassujące morowe powietrze w dłuż brzegów Azjatyckich, naywięcej się przyłożyło do tego oddalenia się okrętów wojennych angielskich. (Dz. P.)

HISZPANIA.

Madryt, dnia 18 Lipca.

Rozporządzenie Królewskie, wydane w St. Ildefonso dnia 7-go Lipca, przepisuje porządek obrzędów przy otwarciu posiedzenia Stanów w dniu 24 Lipca. (Dz. P.)

Szwajcarya.

Zürich, dnia 11 Lipca.

Na Sessyi Seymu dnia 16 b. m. zajęto się oznaczeniem ilości i uzbrojeniem wojska Związkowego, tudzież organizacyą milicyi, a dalsze obrady w tej mierze odłożono do czasu, kiedy Posel z *Neuenburga* będzie mógł udzielić dokładną wiadomość o liczbie tamecznego kontyngensu. (Dz. P.)

Belgia.

Mons, 19 Lipca.

Na dzisiejszem posiedzeniu Sądu Kryminalnego, kilku oficerów wojska, które dnia 5 i 6 kwietnia znajdowało w Bruxelli, zeznali, iż do godziny 2-giej dnia 6 Kwietnia, wojsko nie tamowało rabunku, a to dla braku rozkazu. (Dz. P.)